Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

3 päivänä heinäkuuta 2019*

(Henkilöstö – EIP:n henkilöstö – Yksiköiden toimintojen järjestäminen – Palveluksesta vapauttaminen – Pääsy sähköpostiin ja tietoliikenneyhteyksiin – Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely – Tutkittavaksi ottaminen – Oikeusvarmuus – Oikeus tulla kuulluksi – Syyttömyysolettama – OLAFin lopullinen kertomus – Perusteluvelvollisuus – Vastuu – Aineellinen vahinko – Henkinen kärsimys)

Asiassa T-573/16,

PT, Euroopan investointipankin henkilöstön jäsen, edustajanaan asianajaja E. Nordh,

kantajana,

vastaan

Euroopan investointipankki (EIP), asiamiehinään aluksi G. Nuvoli, E. Raimond, T. Gilliams ja G. Faedo, sittemmin Faedo ja M. Loizou, avustajinaan asianajajat M. Johansson, B. Wägenbaur ja J. Currall, barrister,

vastaajana,

jossa on kyse SEUT 270 artiklaan ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 50 a artiklaan perustuvasta vaatimuksesta yhtäältä kumota 13.4., 12.5., 16.6. ja 20.10.2015, 6.6.2016 ja 7.2.2017 tehdyt EIP:n päätökset, jotka koskevat kantajan palveluksesta vapauttamista, 18.6.2015 tehty EIP:n päätös estää kantajan pääsy sähköpostiin ja EIP:n tietoliikenneyhteyksiin sekä EIP:n päätökset olla ilmoittamatta kantajalle tämän palkkalaskelmia ja poistaa hänen nimensä EIP:n intranetsivustolla julkaistusta organisaatiokaaviosta, ja toisaalta vaatimuksesta korvata kantajalle väitetysti aiheutunut vahinko,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Kanninen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. Schwarcz ja C. Iliopoulos,

kirjaaja: hallintovirkamies P. Cullen,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 23.1.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

tuomion [1]

[– –]

III Oikeudellinen arviointi

[– –]

D Asiakysymys

1. Kumoamisvaatimus

[– –]

a) Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista

[– –]

2) Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisen osan perusteltavuus

233 On syytä palauttaa mieleen, että oikeusvarmuus, jonka erottamaton osa ennakoitavuuden periaate on (ks. vastaavasti tuomio 11.5.2017, Deza v. ECHA, T-115/15, EU:T:2017:329, 135 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), on unionin oikeuden yleinen periaate. Tämän periaatteen tarkoituksena on taata unionin lainsäädännöstä johtuvien tilanteiden ja oikeudellisten suhteiden ennakoitavuus (ks. tuomio 4.5.2016, Andres ym. v. EKP, T-129/14 P, EU:T:2016:267, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja se edellyttää, että jokainen hallintotoimi, jolla on oikeusvaikutuksia, on selkeä ja täsmällinen, jotta ne, joita asia koskee, voivat yksiselitteisesti saada tiedon oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ja ryhtyä niiden johdosta asianmukaisiin toimenpiteisiin (ks. vastaavasti tuomio 27.1.2016, DF v. komissio, T-782/14 P, EU:T:2016:29, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tätä edellytystä sovelletaan varsinkin silloin, kun kyseisellä toimenpiteellä voi olla asianomaisten kannalta epäedullisia seurauksia (ks. vastaavasti tuomio 11.5.2017, Deza v. ECHA, T-115/15, EU:T:2017:329, 135 kohta).

234 Oikeusvarmuuden periaate edellyttää siten yhtäältä, että kaikkien toimenpiteiden, joiden tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia, sitovuus johtuu jostain unionin oikeussäännöstä, joka on nimenomaisesti ilmaistava toimenpiteen oikeudellisena perustana (ks. vastaavasti tuomio 11.5.2017, Deza v. ECHA, T-115/15, EU:T:2017:329, 135 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä vaatimus on tärkeä myös perusteluvelvollisuuden täyttämiseksi (ks. vastaavasti tuomio 1.10.2009, komissio v. neuvosto, C-370/07, EU:C:2009:590, 55 kohta).

235 Se, ettei kyseessä olevassa toimessa viitata johonkin tiettyyn määräykseen, ei voi olla olennainen virhe, jos toimen oikeudellinen perusta voidaan määrittää sen muiden osien perusteella. Tällainen nimenomainen viittaus on kuitenkin välttämätön, jos tällaisen viittauksen puuttuessa kyseisen toimen täsmällinen oikeudellinen perusta jää epäselväksi unionin tuomioistuimille ja niille, joita asia koskee (tuomio 14.6.2016, komissio v. McBride ym., C-361/14 P, EU:C:2016:434, 48 kohta).

1 Tästä tuomiosta on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

236 Toisaalta oikeusvarmuuden periaate edellyttää, että kyseisen toimen seuraukset ovat ennakoitavia (ks. vastaavasti tuomio 12.6.2015, Health Food Manufacturers' Association ym. v. komissio, T-296/12, EU:T:2015:375, 86 kohta).

237 Ennakoitavuuden käsitteen sisältö riippuu kuitenkin suuresti kyseessä olevan tekstin sisällöstä, sen kattamasta alasta ja sen vastaanottajan asemasta. Tämän käsitteen vastaista ei ole se, että kyseessä olevan henkilön on käytettävä valistuneita neuvonantajia arvioidakseen – asian olosuhteissa kohtuullisessa määrin – tietyn teon mahdollisia seurauksia (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 28.6.2005, Dansk Rørindustri ym. v. komissio, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, 219 kohta).

238 Nyt esillä olevassa asiassa on kantajan tavoin otettava huomioon, että palveluksesta vapauttamisen käsitteellä ei ole nimenomaista perustetta vuoden 2009 henkilöstösäännöissä tai missään muussa unionin oikeuden säädöksessä. Asiakirja-aineistosta ei ilmene, että kantajan palveluksesta vapauttamista koskevien kaltaisten toimenpiteiden toteuttaminen olisi yleinen tai edes tunnettu käytäntö erityisesti EIP:ssä ja yleisesti unionin toimielinten keskuudessa. Kokouksissa, jotka järjestettiin 13.3. ja 15.6.2015, EIP ei nimenomaisesti viitannut kantajan palveluksesta vapauttamisen ”erityiseen” luonteeseen.

239 Päätöksessä, jonka päiväys on 13.4.2015 ja päätöksessä, jonka päiväys on 12.5.2015, ei kuitenkaan viitata oikeudelliseen perustaan, jota EIP aikoi käyttää kantajan palveluksesta vapauttamisen perustana. Näissä erityisen vähäsanaisissa päätöksissä ei viitata mihinkään oikeussääntöön, eikä niihin sisälly mitään seikkoja, joiden perusteella kantaja olisi voinut yksilöidä tällaisen oikeudellisen perustan. EIP viittaa 13.4.2015 päivätyssä päätöksessä pelkästään ”tilanteeseen [kantajan] työpaikalla”, yleisen tarkastusviraston suorittamaan tarkastukseen sekä yksikön ja kantajan etuun ja ilmoittaa tarkemmin erittelemättä, että kantaja on ”vapautettu väliaikaisesti ammatillisista velvoitteistaan” ja että hänen henkilöstösääntöjen mukaiset oikeutensa säilyvät muuttumattomina. Päätös, jonka päiväys on 12.5.2015, on vielä lyhyempi, koska siinä ainoastaan viitataan tutkimuksen jatkumiseen, kantajan ja hänen esimiehensä hyvinvointiin ja mahdolliseen kantajan asemapaikan siirtoon.

240 Huolimatta siitä, ettei 13.4. ja 12.5.2015 päivätyissä päätöksissä mainita hakijan palveluksesta vapauttamisen oikeudellista perustaa, EIP oli useita kuukausia vastaamatta kantajan tältä osin esittämiin selvennyspyyntöihin ja ainoastaan ilmoitti hänelle henkilöstö- ja hallinto-osastonsa johtajan välityksellä, ettei hänen palveluksesta vapauttamisensa ollut vuoden 2009 henkilöstösääntöjen 39 artiklassa tarkoitettu virantoimituksesta pidättäminen. Näin ollen on kiistatonta, että EIP ei vastannut 13.3.2015 päivättyyn sähköpostiviestiin, jolla kantaja nimenomaisesti pyysi sitä ”ilmoittamaan [palveluksesta vapauttamista koskevan] päätöksen [jonka EIP aikoi tehdä] oikeudellisen perustan” (ks. edellä 224 kohta). Vasta 16.6.2015, toisin sanoen 13.4. ja 12.5.2015 tehtyjen päätösten voimassaolon päätyttyä ja kantajan asianajajien nimenomaisesta pyynnöstä EIP yksilöi kantajan palveluksesta vapauttamista tukeviksi seikoiksi sen hallinnolle kuuluvan laajan harkintavallan yksiköidensä toimintojen järjestämisessä ja sille kuuluvan huolenpitovelvollisuuden.

241 Tämän vuoksi kantajalle jäi – juristin koulutuksestaan ja käyttämistään valistuneista neuvonantajista huolimatta – 16.6.2015 asti epäilyjä 13.4. ja 12.5.2015 tehtyjen päätösten oikeudellisesta perustasta. On siis katsottava, että EIP piti kantajaa pitkään epävarmuudessa kyseisten päätösten ulottuvuudesta. Tämän vuoksi hänen oli mahdotonta saada yksiselitteisesti tietoa oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ja ryhtyä niiden johdosta asianmukaisiin toimenpiteisiin.

242 Näin on katsottava erityisesti sen vuoksi, että – kuten kantaja huomauttaa – tapa, jolla EIP tulkitsi 13.4. ja 12.5.2015 päivätyissä päätöksissä käsitystä (palveluksesta) vapauttaminen käsitettä ja ilmausta ”vapautettu” (ammatillisista velvoitteistaan), poikkeaa huomattavasti niiden tavanomaisesta merkityksestä. Vapauttamisen käsitteellä tarkoitetaan nimittäin yleensä lupaa olla tekemättä sitä, mikä on määrätty. Ilmauksella ”vapautettu” tarkoitetaan yleensä vapautusta tehtävästä – sitä, ettei enää tarvitse tehdä sitä, mikä on määrätty. Käsiteltävässä asiassa EIP on kuitenkin käyttänyt käsitettä

”vapautettu” kuvailemaan kieltoa tehdä sitä, mikä oli määrätty. Kuten EIP nimenomaisesti totesi suullisessa käsittelyssä, kantaja ”ei [voinut] työskennellä” sen vuoksi, että hänet oli vapautettu palveluksesta. Tämä moniselitteisyys käy ilmi kantajan ja EIP:n välisestä kirjeenvaihdosta. Kantajan 15.4.2015 antama vastaus erääseen työaiheiseen sähköpostiviestiin johti siihen, että riskienhallinnan pääosaston taloudellisten riskien osaston johtaja antoi hänelle varoituksen. Johtaja ei kuitenkaan ilmoittanut kantajalle, että tätä olisi kielletty työskentelemästä, vaan ainoastaan, että tämä ”ei ollut virallisesti palveluksessa” ja että tämän ei odotettu työskentelevän tai vastaavan sähköpostiviesteihinsä.

243 Tästä seuraa, että koska käytettyä oikeudellista perustaa ei ole yksilöity, 13.4. ja 12.5.2015 päivätyillä päätöksillä loukataan oikeusvarmuuden periaatetta ja niiden perustelut ovat puuttuvat.

244 Sitä vastoin 16.6. ja 20.10.2015 tehtyjen päätösten oikeudellinen perusta yksilöidään kyseisissä päätöksissä selvästi ja täsmällisesti tai ainakin niihin sisältyy viitteitä, joiden perusteella kantaja voi määrittää sen yksiselitteisesti.

245 Näin ollen 16.6.2015 päivätyssä päätöksessä todetaan muun muassa seuraavaa:

”Lisäksi siltä osin kuin on kyse asianajajienne laatimassa, 3.6.2015 päivätyssä kirjeessä esittämästänne pyynnöstä selventää vapauttamisen oikeudellista perustaa, pyydämme teitä kiinnittämään huomiota siihen, että EIP:llä on muiden EU:n toimielinten tavoin laaja harkintavalta yksiköidensä ja henkilöstönsä toimintojen järjestämisessä. Näihin [toimivaltuuksiin] kuuluu myös oikeuskäytännön mukainen valtuus myöntää vapautus palveluksen suorittamisesta, jos hallinto joutuu tilanteisiin, jotka ovat ristiriidassa työrauhan takaamisen kanssa. EIP:n on ryhdyttävä toimenpiteisiin asian olosuhteiden edellyttämällä ponnekkuudella, riittävän nopeasti ja ottaen huomioon huolenpitovelvollisuudesta seuraavat vaatimukset tosiseikkojen selvittämiseksi ja voidakseen näin ollen tehdä asianmukaiset tietoon perustuvat johtopäätökset.

Tästä seuraa, että [EIP] on käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa yhtäältä toteuttanut kiireelliset väliaikaiset hallinnolliset toimenpiteet, jotka se katsoi tarpeellisiksi työrauhan palauttamiseksi hyvän hallinnon ja huolellisuuden vaatimusten mukaisesti. Nämä toimenpiteet toteutettiin [EIP:ltä] edellytetyllä asianmukaisella huolellisuudella siltä osin kuin ne koskevat henkilön tilannetta.

Toisaalta [EIP] pyrki nopeasti selvittämään ilmoitettuihin tapauksiin tai syytteisiin liittyvät asian kannalta merkitykselliset seikat voidakseen päättää lisätoimenpiteistä. Nyt käsiteltävässä asiassa tarkasteltujen tilanteiden luonteen vuoksi EIP noudatti erityistä huolellisuutta.

– –

Tämä työtehtävistänne vapauttamista koskeva vahvistus perustuu lähinnä seuraaviin seikkoihin:

a) yksikön etu, joka edellytti, että EIP toteuttaa virallisia suojatoimenpiteitä hoitaakseen työpaikallanne valitsevan tilanteen, jossa teidän ja esimiehenne välinen tilanne oli ajautunut niin sietämättömäksi, ettei yksikön tavanomainen toiminta ollut enää mahdollista. Osaston toimintaa ei voitu enää palauttaa ennalleen ilman, että teidät ja lähijohtajanne erotetaan toisistanne;

b) velvollisuus ottaa huomioon esimiehenne etu; hän koki käytöksenne uhkaavaksi, ja läsnäolonne [EIP:ssä] esti häntä suorittamasta ammatillisia tehtäviään;

c) velvollisuus ottaa huomioon teidän etunne siinä tarkoituksessa, että hallinnolla on velvollisuus pitää teidät erillään henkilöistä, joita vastaan olette esittänyt syytöksiä.”

246 Kantajan palveluksesta vapauttaminen ”vahvistetaan” 20.10.2015 päivätyssä päätöksessä, jossa todetaan, että käytetystä oikeudellisesta perustasta oli päätetty aiemmin ja esitetään seuraavat selvennykset:

”Vapauttaminen kuuluu selkeästi [EIP:n] hallinnon toimivaltaan ja tarkemmin sanottuna niiden oikeuksien ja sen toimivallan piiriin, joiden nojalla [EIP:n] pääjohtaja nimittävän viranomaisen ominaisuudessaan hallinnoi EIP:n henkilöstöä [EIP:n perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan nro 5 ja] EIP:n työjärjestyksen (23 artiklan 3 kohdan) nojalla.”

247 Kuitenkaan pelkästään se, että 16.6. ja 20.10.2015 tehdyissä päätöksissä nimenomaisesti yksilöidään käytetty oikeudellinen perusta, tai se, että kantaja voi niiden avulla helposti määritellä käytetyn oikeudellisen perustan, ei riitä osoittamaan, että niillä noudatetaan oikeusvarmuuden periaatteen vaatimuksia. Lisäksi kantajan olisi täytynyt kyetä edellä 233, 234 ja 236 kohdassa tarkoitetun oikeuskäytännön mukaisesti arvioimaan riittävän tarkasti erityisesti kyseisten päätösten ajallista soveltamisalaa ja näin ollen määrittämään, kuinka pitkäksi ajaksi hänet oli vapautettu palveluksesta. Tämä vaatimus oli sitäkin kiireellisempi, kun otetaan huomioon, että kantajaan kohdistetun kaltainen pitkäaikainen palveluksesta vapauttaminen merkitsee vuoden 2009 henkilöstösääntöjen 39 artiklassa tarkoitettua päätöstä virantoimituksesta pidättämisestä, koska sillä evätään kantajalta mahdollisuus hoitaa tehtäviään (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 16.12.2015, DE v. EMA, F-135/14, EU:F:2015:152, 39 ja 40 kohta), mutta siitä voi myös aiheutua merkittäviä kielteisiä vaikutuksia hänen ammatilliseen, hallinnolliseen ja taloudelliseen tilanteeseensa.

248 Ensinnäkin kantajaan kohdistetun kaltainen pitkäaikainen palveluksesta vapauttaminen voi vaikuttaa hänen henkilöstösääntöjen mukaisiin oikeuksiinsa epäedullisesti. Jos EIP:n henkilöstön jäsenelle, kuten kantajalle, asetetaan pitkäkestoinen kielto työskennellä, hänestä ei voida kohtuullisesti tehdä vuoden 2009 henkilöstösääntöjen 22 artiklan mukaista arviointia, eikä hän näin ollen voi saada henkilöstösääntöjen 23 artiklan mukaista ansioihin perustuvaa ylennystä.

249 Toiseksi kantajaan kohdistetun kaltainen pitkäkestoinen palveluksesta vapauttaminen voi vaikuttaa epäsuotuisasti hänen taloudellisiin oikeuksiinsa. Asia olisi näin, vaikka – kuten nyt käsiteltävässä asiassa – asianomainen olisi saanut palkkaa koko sen ajan, jonka hän on ollut vapautettuna palveluksesta. On muistettava, että EIP:n henkilöstön jäsenen, kuten kantajan, palkka voi sisältää palkan lisäksi muun muassa vuoden 2009 henkilöstösääntöjen liitteessä II tarkoitetut vuosittaiset bonukset. On kuitenkin todettava, että siltä osin kuin kantajaan kohdistetun kaltainen pitkäaikainen palveluksesta vapauttaminen estää pitkällä ajanjaksolla hänen suoritustensa arvioimista (katso edellä 248 kohta), häneltä evätään käytännössä mahdollisuus saada tällaisia bonuksia. Koska hän ei voi sellaisessa tapauksessa myöskään saada ylennystä (ks. 245 kohta), häneltä evätään myös mahdollisuus vuoden 2009 henkilöstösääntöjen 23 artiklan mukaiseen ylennyksen yhteydessä saatavaan palkankorotukseen.

250 Kolmanneksi koska EIP:n henkilöstön jäsenelle, joka on kantajan tavoin vapautettu palveluksesta pitkäksi ajaksi, ei ole osoitettu mitään työtehtävää, hän voi siitä huolimatta, että hän on säilyttänyt palkkansa, vedota siihen, että hänen aineettomia etujaan on loukattu (ks. vastaavasti tuomio 16.12.2015, DE v. EMA, F-135/14, EU:F:2015:152, 42 kohta), ja palkkaluokan ja tehtävien vastaavuuden sääntöön, jonka mukaan unionin virkamiehelle tai toimihenkilölle annetut tehtävät eivät saa olla selvästi hänen palkkaluokkaansa ja toimeaan vastaavien tehtävien alapuolella, kun otetaan huomioon niiden luonne, tärkeys ja laajuus (tuomio 23.3.1988, Hecq v. komissio, 19/87, EU:C:1988:165, 7 kohta ja tuomio 28.5.1998, W v. komissio, T-78/96 et T-170/96, EU:T:1998:112, 104 kohta). Toisin kuin EIP väittää, kyseisen periaatteen ulottuvuus ei miltään osin rajoitu asemapaikan siirtoa koskeviin päätöksiin (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2008, Kerstens v. komissio, F-119/06, EU:F:2008:54, 45 kohta).

251 Poiketen sekä 13.4. ja 12.3.2015 tehdyistä päätöksistä, joiden kesto oli nimenomaisesti rajattu yhteen kuukauteen, että vuoden 2009 henkilöstösääntöjen 39 artiklassa tarkoitetusta päätöksestä virantoimituksesta pidättämisestä, jonka enimmäiskesto on kolme kuukautta, paitsi jos asiassa on esitetty rikossyytteitä, 16.6. ja 20.10.2015 tehtyihin päätöksiin ei liity mitään määrällisiä rajoituksia. On

totta, että näissä päätöksissä muistutetaan siitä, että kantaja on vapautettu palveluksesta väliaikaisesti, ja todetaan, että vapautuksen päättyminen on sidottu erääseen tulevaan tapahtumaan. On kuitenkin todettava, että tällaisen tapahtuman ajankohta ei ollut määritettävissä riittävän tarkasti ajankohtana, jona kyseiset päätökset tehtiin.

252 Päätöksessä, jonka päiväys on 16.6.2015 nimittäin vain asetetaan ehto, jonka mukaan kantajan palveluksesta vapauttaminen päättyy OLAFin muodollisen tutkinnan päättyessä. Muodollisen tutkinnan käsite ei sisälly asetukseen N:o 883/2013 eikä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista 25.5.1999 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1073/1999 (EYVL 1999, L 136, s. 1), joka kumottiin ensin mainitulla asetuksella. Pöytäkirjasta, joka laadittiin 15.6.2015 pidetystä kokouksesta, kuitenkin ilmenee, että toisin kuin kantaja kirjelmissään väittää, kyseinen käsite ei viittaa asetuksen N:o 883/2013 2 artiklan 4 kohdassa määritellyn ”hallinnollisen tutkimuksen” käsitteeseen, vaan yleisesti ottaen OLAFissa käytävään menettelyyn, jonka päätteeksi laaditaan tutkimusraportti. Kyseisessä kokouksessa EIP:n henkilöstö- ja hallinto-osaston johtaja nimittäin ilmoitti kantajalle, että hänen vapauttamistaan palveluksesta oli tarkoitus jatkaa siihen asti, kunnes OLAFin raportti olisi saatavilla.

253 Lisäksi 20.10.2015 tehdyssä päätöksessä ainoastaan asetetaan ehto, jonka mukaan kantajan palveluksesta vapauttaminen päättyy, kun OLAFin toimet saadaan päätökseen. Toimien käsitettä ei ole käytetty tällä tavoin asetuksessa N:o 883/2013 eikä asetuksessa N:o 1073/1999, joka kumottiin ensin mainitulla asetuksella. Kuitenkin – kun otetaan huomioon edellä 252 kohdassa esitetyt näkökohdat – kantaja saattoi ymmärtää, että muodollisen tutkinnan käsitteen tavoin toimien käsitteellä viitattiin yleisesti OLAFissa käytävään menettelyyn, jonka päätteeksi laaditaan tutkimusraportti.

254 On kuitenkin syytä huomata, että asetuksessa N:o 883/2013 ei aseteta OLAFin tutkimusraportin laatimiselle tiukkaa määräaikaa. Asetuksessa ainoastaan todetaan asiaa tarkemmin erittelemättä, että OLAFin tutkimusraportti laaditaan hallinnollisen tutkimuksen, sellaisena kuin se määritellään kyseisen asetuksen 2 artiklan 4 kohdassa ja jonka kestolle ei myöskään ole määritetty määräaikaa, ”päätyttyä” tai ”jälkeen”. Kyseisen asetuksen 7 artiklan 8 kohdassa säädetään nimittäin, että jos tällaista tutkimusta ei saada päätökseen 12 kuukauden kuluessa sen aloittamisesta, OLAFin pääjohtaja ilmoittaa asiasta OLAFin valvontakomitealle tämän 12 kuukauden jakson päättyessä ja sen jälkeen aina kuuden kuukauden välein ja mainitsee tilanteen syyt sekä tutkimuksen nopeuttamiseksi suunnitellut korjaavat toimenpiteet.

255 EIP:n henkilöstösuhteiden ja sisäisten palvelujen osaston johtajan lausunnot, jotka tämä esitti 15.6.2015 pidetyssä kokouksessa, jossa oli tarkoitus kuulla kantajaa ennen 16.6.2015 tehtävää päätöstä, vahvistavat, että on vaikeaa esittää minkäänlaista tarkkaa tai varmaa arviota päättymisajankohdasta, joka oli sidottu OLAFissa käytävän menettelyn päättymiseen. Kyseisessä kokouksessa EIP:n henkilöstösuhteiden ja sisäisten palvelujen osaston johtaja nimittäin ilmoitti kantajalle, että hänen palveluksesta vapauttamistaan oli tarkoitus jatkaa siihen asti, kunnes OLAFin raportti olisi saatavilla, ja että ”oli toivottavaa, että tämä onnistuisi ennen kesälomia, mutta [että] hänelle ei voitu antaa takeita tältä osin, koska [EIP] ei voinut vaikuttaa OLAFin menettelyyn”.

256 Näissä olosuhteissa kantaja ei voinut riittävällä tarkkuudella määrittää 16.6. ja 20.10.2015 tehtyjen päätösten ajallista soveltamisalaa. Hänen oli siten mahdotonta saada yksiselitteisesti tietoa oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ja ryhtyä niiden johdosta asianmukaisiin toimenpiteisiin.

257 Näin ollen 16.6. ja 20.10.2015 tehdyt päätökset ovat 13.4. ja 12.5.2015 tehtyjen päätösten tavoin oikeusvarmuuden periaatteen vastaisia.

258 Tätä toteamusta ei horjuta EIP:n väite, jonka mukaan kantajan ja hänen esimiehensä välinen ristiriita voitiin ratkaista ainoastaan vapauttamalla kantaja palveluksesta, koska häntä ei ollut mahdollista siirtää toiseen yksikköön tai siirtää toiseen elimeen. Laaja harkintavalta, joka EIP:lle sen mukaan kuuluu toimintojensa järjestämistä varten sille uskottujen tehtävien mukaan ja sen määrätessä näitä tehtäviä

varten käytettävissään olevan henkilöstön asemapaikkoihin, ei ole kuitenkaan rajaton. Tätä harkintavaltaa on sitä vastoin käytettävä yksikön edun mukaisesti ja palkkaluokan ja viran vastaavuuden sääntöä noudattaen (ks. tuomio 19.6.2015, Z v. Euroopan unionin tuomioistuin, T-88/13 P, EU:T:2015:393, 105 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) sekä huolenpitovelvollisuutta, unionin oikeuden yleisiä periaatteita ja asianomaisen henkilön perusoikeuksia kunnioittaen (ks. vastaavasti tuomio 13.12.2017, HQ v. OCVV, T-592/16, ei julkaistu, EU:T:2017:897, 26 ja 27 kohta; tuomio 2.5.2007, Giraudy v. komissio, F-23/05, EU:F:2007:75, 141 kohta ja tuomio 9.10.2007, Bellantone v. tilintarkastustuomioistuin, F-85/06, EU:F:2007:171, 61 kohta). Kyseinen toimivalta ei ollut siten omiaan mahdollistamaan sitä, että hallinto voi jättää noudattamatta – millä on edellä 247–250 kohdassa kuvattuja merkittäviä kielteisiä vaikutuksia – oikeusvarmuuden periaatteesta tai palkkaluokan ja tehtävien vastaavuuden säännöstä seuraavia vaatimuksia kantajan siirtämiseksi pitkäksi ajaksi pois työtehtävistään ilman, että palveluksesta vapauttamisen kesto on tarkkaan määritettävissä.

259 Jos EIP katsoi, että kantajan irtisanomiselle ilman ennakkoilmoitusta vaikutti olevan vakava peruste, sen oli toteutettava häntä koskeva kurinpitomenettely ja vapautettava hänet tehtävistään vuoden 2009 henkilöstösääntöjen 39 artiklan nojalla. Jos EIP sen sijaan katsoi, että – kuten se suullisessa käsittelyssä väitti – kantajan toiminta ei kuulunut kyseisen säännöksen soveltamisalaan, vaan että se ei voinut harkita yhteistyön jatkamista hänen kanssaan, sen oli sovellettavia määräyksiä noudattaen irtisanottava hänen palvelussuhteensa vuoden 2009 henkilöstösääntöjen 16 artiklan mukaisesti.

260 Edellä esitetyn perusteella on syytä hyväksyä ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa ja näin ollen kumota 13.4., 12.5., 16.6. ja 20.10.2015 tehdyt päätökset.

[– –]

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan investointipankin (EIP) 13.4., 12.5., 16.6. ja 20.10.2015, 6.6.2016 ja 7.2.2017 tekemät päätökset, joilla PT vapautettiin palveluksesta ja EIP:n 18.6.2015 tekemä päätös, jolla evättiin PT:n pääsy sähköpostilaatikkoon ja EIP:n tietoliikenneyhteyksiin, kumotaan.

2) EIP velvoitetaan maksamaan PT:lle korvauksena henkisestä kärsimyksestä 25 000 euroa tämän tuomion julistamispäivästä laskettavine korkoineen, jotka Euroopan keskuspankki (EIP) on vahvistanut perusrahoitusoperaatioilleen, korotettuina 3,5 prosenttiyksiköllä.

3) Kanne hylätään muilta osin.

4) EIP velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanninen Schwarcz Iliopoulos

Julistettiin Luxemburgissa 3 päivänä heinäkuuta 2019.

Allekirjoitukset